

**Ogólnopolska konferencja naukowa
„Geografia w naukach ekonomiczno-przestrzennych”**

Kraków, 6–7 XI 2008 r.

Z okazji jubileuszu 50-lecia Zakładu Geografii Ekonomicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, w dniach 6–7 listopada 2008 r. w gmachu tejże uczelni (w zabytkowej Starej Auli i Sali Senackiej), odbyła się konferencja naukowa na temat „Geografia w naukach ekonomiczno-przestrzennych”. Wzięło w niej udział ponad 50 uczestników, wśród których byli znani geografowie i ekonomiści, w tym kierownicy jednostek organizacyjnych – Zakładów lub Katedr – ze wszystkich publicznych uczelni ekonomicznych w Polsce.

Głównym celem konferencji była wymiana poglądów na temat obecnej roli geografii w naukach ekonomiczno-przestrzennych i sposobów upowszechniania jej osiągnięć w przedmiotach wykładanych na uczelniach i kierunkach o profilu ekonomicznym. Istotnym założeniem konferencji miała być też dyskusja nad widoczną od pewnego czasu tendencją spadkową znaczenia geografii w programach nauczania wyższych szkół ekonomicznych.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie prof. dr hab. Roman Niestrój i Dziekan Wydziału Finansów prof. dr hab. Krzysztof Surówka. W imieniu organizatorów spotkania wystąpił kierownik Zakładu Geografii Ekonomicznej prof. dr hab. Tadeusz Kudłacz.

Zebrani uczcili minutą ciszy pamięć zmarłych pracowników Zakładu. Dodatkową okazją do tego symbolicznego gestu był fakt, że dzień rozpoczęcia konferencji zbiegł się z rocznicą słynnej *Sonderaktion Krakau*, kiedy to na Uniwersytecie Jagiellońskim aresztowano profesorów krakowskich uczelni (w tym Akademii Handlowej), z których wielu – także geografowie – zginęło później w obozach koncentracyjnych. Przed rozpoczęciem konferencji delegacja obecnych i byłych pracowników Zakładu złożyła na Cmentarzu Rakowickim wiązaną kwiatów na grobach zmarłych kierowników Zakładu Geografii Ekonomicznej.

Pierwszy dzień obrad poświęcony był przede wszystkim jubileuszowi Zakładu Geografii Ekonomicznej. Referat okolicznościowy pt. *Geografia w historii i działalności naukowo-dydaktycznej – od Wyższego Studium Handlowego do Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie* przedstawił dr Jerzy Wrona. W prezentacji – bogato ilustrowanej zdjęciami – dość szczegółowo zostały przedstawione dzieje geografii na tej uczelni. Podkreślony był fakt, że w historii dzisiejszego Uniwersytetu Ekonomicznego geografia gospodarcza zajmowała znaczące miejsce jako dyscyplina dydaktyczna i przedmiot badań naukowych. Obecny Zakład Geografii Ekonomicznej utworzony został uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Ekonomicznej w dniu 22 XI 1957 r., a właściwą działalność rozpoczął we wrześniu 1958 r. Referent zaznaczył, że histo-

ria geografii na uczelni jest jednak dłuższa, gdyż jednostka organizacyjna pod nazwą Zakład Geografii Gospodarczej funkcjonowała już od początku istnienia Wyższego Studium Handlowego, tj. od 1925 r. Od tego czasu Zakładem lub Katedrą Geografii na krakowskiej uczelni ekonomicznej kierowali Ludomir Sawicki, Jerzy Smoleński, Walenty Winid, Józef Szaflarski, Władysław Milata, Jan Janczyk, Andrzej Maryański, Mieczysław Mikulski i Tadeusz Kudłacz. Spośród bardziej znanych geografów krakowskich, którzy w różnych okresach na uczelni pracowali lub prowadzili tylko zajęcia z geografii (na studiach dziennych, zaocznych lub w studium podyplomowym) należy wymienić m.in. W. Ormickiego, K. Bromka, T. Jarowiecką, J. Kruczałę, A. Wrzoska, J. Warszzyńską, A. Jackowskiego, Z. Górkę.

Pierwszy dzień konferencji zakończyła uroczysta kolacja.

Drugi dzień obrad wypełniły różnorodnie tematycznie referaty i dyskusja, zwłaszcza dotycząca tożsamości naukowej geografii gospodarczej oraz miejsca tej nauki w kształceniu studentów uczelni ekonomicznych. Nazwiska prelegentów i tytuły ważniejszych z wygłoszonych referatów przedstawiają się następująco:

- prof. dr hab. Kazimierz Kuciński (SGH Warszawa) – *Tożsamość naukowa geografii ekonomicznej*;
- prof. UAM dr hab. Waldemar Ratajczak (UAM Poznań) – *Geografia ekonomiczna, nowa geografia ekonomiczna a ekonomia przestrzenna*;
- prof. UE dr hab. Stanisław Korenik (UE Wrocław) – *Geografia ekonomiczna w realiach nowej gospodarki*;
- prof. dr hab. Janusz Słodczyk (Uniw. Opolski) – *Geografia ekonomiczna i gospodarka przestrzenna jako elementy kształcenia na kierunkach ekonomicznych*;
- prof. dr hab. Zbigniew Ziolo (AP Kraków) – *Związki nauk geograficznych i ekonomicznych*;
- dr hab. Waldemar Budner, dr hab. Jacek Nowak (AE Poznań) – *Jak globalizacja wpływa na zmianę podejścia do nauczania geografii*.

Ponadto referaty wygłosili: dr Tomasz Rachwał (AP Kraków), dr Anna Tobolska (UAM Poznań), dr Bogusław Luchter (UE Kraków), dr Krzysztof Stachowiak (UAM Poznań), dr Maria Zamelska (WSZiT Poznań), mgr Anna Grzegorzczak (UW). Teksty referatów zostaną zamieszczone w planowanym wydawnictwie pokonferencyjnym.

Oprócz wielu z wyżej wymienionych, w dyskusji znaczącymi uwagami podzielili się także m.in.: prof. prof. Krystian Heffner (AE Katowice), Grzegorz Węclawowicz (IGiPZ PAN Warszawa), Zbigniew Makieła (PWSZ Jarosław) i Andrzej Prusek (UE Kraków).

Dyskusja dotyczyła problemów poruszanych w referatach oraz kwestii związanych z nauczaniem geografii gospodarczej na uczelniach i kierunkach ekonomicznych. Uczestnicy konferencji dość zgodnie podkreślali fakt, że w programach kształcenia przyszłych ekonomistów daje się zauważyć niepokojąca tendencja zmniejszania roli geografii. Ogranicza się czas wykładów i ćwiczeń z geografii gospodarczej, stanowi ją przedmiotem do wyboru, a w niektórych przypadkach całkowicie eliminuje z programu nauczania. A wydaje się, że wraz z pogłębianiem się globalizacji i międzynarodowej integracji rola geografii ekonomicznej i przedmiotów geograficzno-przestrzennych powinna wzrastać. Trudno bowiem zrozumieć gospodarkę i skutecznie nią zarządzać, nie dostrzegając jej geograficznych kontekstów i nie widząc jej w geograficzno-historycznej perspektywie. Nie sposób być we współczesnym świecie rzetelnym

ekonomistą nie znając geografii ekonomicznej. Niełatwo zajmować się działalnością gospodarczą nie wiedząc nic, lub niewiele, o zróżnicowaniu świata, poszczególnych kontynentów i państw, nie rozumiejąc odmienności gospodarki, kultury i społeczności regionów.

Błędne jest funkcjonujące dość często przekonanie, że studium nauki ekonomicznej wynoszą niezbędny im zasób wiedzy geograficznej ze szkoły średniej oraz że mogą go wystarczająco uzupełniać samodzielnie (np. poprzez internet). Wiedza geograficzna nie polega jedynie na prostym gromadzeniu faktów (co wyraźnie podkreślił K. Kuciński), jej istotą są bowiem wnioski wynikające z tych faktów, a to wymaga dysponowania odpowiednimi narzędziami analizy i wzorcami rozumowania, których dostarcza współczesna geografia ekonomiczna wykładana na poziomie akademickim. Należy też pamiętać, że struktura przestrzenna gospodarki świata podlega ciągłym przekształceniom, dlatego niezwykle ważna jest aktualizacja tego obrazu. I w tym najpełniej mogą pomóc zajęcia z geografii ekonomicznej i przedmiotów pokrewnych.

Fot. 1. Profesor Kazimierz Kuciński w trakcie swego wykładu

Uczestnicy konferencji wypracowali stanowisko dotyczące znaczenia geografii w procesie kształcenia przyszłych ekonomistów. Dokument ten zostanie przedstawiony osobom i instytucjom mającym wpływ na standardy, programy i treści nauczania na uczelniach i kierunkach ekonomicznych, a w szczególności Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz rektorom i dziekanom uczelni kształcących ekonomistów.

W czasie przerw („kawowych”) w obradach uczestnicy konferencji mieli możliwość zapoznania się z wybranymi publikacjami naukowymi pracowników Zakładu Geografii oraz z ekspozycją Muzeum Historii UEK.

Podsumowania konferencji dokonał jej gospodarz – prof. dr hab. T. Kudłacz, który podkreślił rangę diskutowanych problemów oraz zwrócił uwagę na celowość i potrzebę organizowania podobnych spotkań w przyszłości.

Choć niezręcznie to pisać współorganizatorom, uczestnicy konferencji zgodnie podkreślali sprawność organizacyjną oraz gościnne przyjęcie przez gospodarzy spotkania i władze uczelni.

Jerzy Wrona, Piotr Serafin

Zakład Geografii Ekonomicznej, Uniwersytet Ekonomiczny, Kraków

**VI Ogólnopolska konferencja naukowa
pt. „Małe miasta –transformacja funkcji miejskich
w ośrodkach lokalnych”
Katowice, 20–21 XI 2008 r.**

W listopadzie 2008 r. w budynku Akademii Ekonomicznej w Katowicach odbyła się VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa pod tytułem: „Małe miasta – transformacja funkcji miejskich w ośrodkach lokalnych”. Organizatorami Konferencji były: Katedra Gospodarki Przestrzennej Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamieckiego w Katowicach, Katedra Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej Uniwersytetu Łódzkiego oraz Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN. Patronat medialny nad Konferencją objął miesięcznik *Urbanista*.

Całość Konferencji składała się z 6 sesji tematycznych. Pierwsza sesja dotyczyła uwarunkowań rozwoju małych miast, a trzy pierwsze referaty miały charakter teoretyczny i wprowadzający. Odnosiły się zarówno do pierwotnych funkcji małych ośrodków miejskich jak i do ich obecnej roli i sytuacji w obliczu procesów globalizacji. Poruszono również tematykę współczesnych barier rozwoju małych miast.

Jako pierwszy wystąpił prof. dr hab. Ryszard Bról, z referatem *Małe miasta w globalnej wiosce*. Autor twierdzi, że obecnie małe miasta w Polsce przechodzą kryzys. Często przegrywają konkurencję na globalnym rynku z większymi ośrodkami. Przykładem mogą być starania samorządów o nowych inwestorów, czy podejmowanie decyzji lokalizacyjnych przemysłu i usług oraz pomijanie małych miast w strategiach innowacyjności. Remedium ma być rozsądna redystrybucja środków przy opracowywaniu lokalnych budżetów oraz aktywizowanie lokalnych środowisk gospodarczych i społecznych na rzecz rozwoju.

Z kolei jeden z gospodarzy Konferencji, prof. dr hab. Krystian Heffner w wystąpieniu pt. *Ewolucja małych miast w zmieniającej się przestrzeni* zwrócił uwagę, że małe miasta przestają dziś pełnić swoje pierwotne funkcje, takie jak obsługa lokalnego rynku czy pośrednictwo między rynkiem lokalnym a regionalnym. Większość z nich niestety traci na znaczeniu. W szczęśliwej sytuacji są miasta korzystnie ułożone w przestrzeni osadniczej i gospodarczej, czyli w powiązaniu z obszarami szybkiego rozwoju, na przykład w strefach metropolitalnych aglomeracji.

W referacie zatytułowanym *Małe miasta – wybrane bariery rozwoju*, dr Agnieszka Kwiatek-Sołtys zwróciła uwagę na problem własności gruntów będących w posiadaniu polskich gmin. Dokonała charakterystyki gruntów należących do gmin, określiła ich przestrzenne zróżnicowanie, strukturę użytkowania oraz stopień rozdrobnienia. Brak uregulowanej gospodarki gruntowej stanowi dziś jedną z głównych barier rozwoju jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach I sesji wygłoszono jeszcze jeden referat, który dotyczył typów i uwarunkowań rozwoju małych miast na północy Polski. Autorem i prelegentem był dr inż. arch. Jacek Sołtys. Wystąpienie mgr. Piotra Trzepacza na temat roli małych miast w hierarchii węzłów międzynarodowej komunikacji autobusowej, przesunięto na sesję II.

Sesja II poświęcona była znaczeniu funkcji rolniczej w małych miastach. Z planowanych pięciu referatów wygłoszono zaledwie trzy, gdyż nie wszyscy prelegenci pojawili się na Konferencji. Oprócz P. Trzepacza referowali: mgr Magdalena Dej, dr Edward Duś oraz dr Alicja Zakrzewska-Półtorak. Poruszane tematy dotyczyły znaczenia rolnictwa dla miast powiatowych. Przedstawiono także analizę regionalną (województwo śląskie) i zaprezentowano studium przypadku na przykładzie Sobótki. Jak wskazują wyniki badań, obecnie mamy do czynienia z dużym zróżnicowaniem struktury użytków rolnych na terenie całego kraju, a największy odsetek gruntów rolnych mają miejscowości w środkowej i wschodniej Polsce. Na obszarach, gdzie występują dobre jakościowo gleby, a ziemia nie uległa zbyt dużej parcelacji, rolnictwo ciągle odgrywa dużą rolę w funkcjonowaniu małych gmin miejskich i miejsko-wiejskich.

Po przerwie obiadowej rozpoczęła się III sesja, dotycząca funkcji społeczno-gospodarczych małych miast, w ujęciach regionalnych. Zaprezentowano łącznie pięć referatów, wygłoszonych przez: dr Elżbietę Zuząnską-Żyśko, dr Barbarę Konecką-Szydłowską, dr Beatę Namysłak, prof. dr hab. Barbarę Miszewską oraz dr Iwonę Kiniorską. Szczególnie interesujące okazało się wystąpienie pod tytułem: *Miasta zlepieńce jako ośrodki lokalne*. Referat, pod nieobecność dr. Roberta Szymytkie, zaprezentowała prof. dr hab. Barbara Miszewska. „Zlepieńcem” nazwano złożony ośrodek miejski o mało spójnych strukturach przestrzennych, powstały przez sztuczne połączenie administracyjne. Zwrócono uwagę na różnice morfologiczne i gospodarcze między poszczególnymi częściami takich miast. Miasta „zlepieńce” funkcjonują do dziś, a ich ocena wśród lokalnych społeczności, choć niejednolita, nie jest negatywna. Mieszkańcy przyzwyczaili się już do istniejącego stanu rzeczy.

Uogólniając wnioski płynące z zaprezentowanych referatów w sesji trzeciej, należy stwierdzić, że obecnie mamy do czynienia ze spadkiem roli przemysłu na rzecz tercjaryzacji gospodarki (czyli zwiększenia roli usług) oraz ze wzrostem znaczenia udziału usług nowych. Jednakże mimo rozwoju lokalnej gospodarki, poziom życia w wielu polskich gminach jest jeszcze zdecydowanie niezadowolający.

Po przerwie rozpoczęto kolejną, czwartą sesję, poświęconą rewitalizacji małych miast, podczas której wygłoszono cztery referaty. Prelegentami byli kolejno: dr Wojciech Jarczewski, dr inż. arch. Katarzyna Mazur-Belzyt, mgr Justyna Chodkowska-Miszczuk i mgr Dominik Sikorski. Szczególną uwagę zwracał aplikacyjny charakter poruszanych zagadnień i problemów. Analizowano bowiem proces kreowania przestrzeni małych miast oraz zaproponowano kryteria delimitacji obszarów kryzysowych na przykładzie konkretnych miejscowości. Według prelegentów, kluczem do powodzenia rewitali-

zacji jest nie tylko jej staranne zaplanowanie, ale też współpraca z lokalną ludnością i podmiotami gospodarczymi oraz poszukiwanie źródeł jej finansowania na wszystkich szczeblach władzy i w sektorze prywatnym. W dyskusji mówiono o istnieniu trzech sfer rewitalizacji: przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Zwrócono także uwagę na drastycznie niskie kwoty przeznaczane na programy rewitalizacji, znacznie odbiegające od realnych potrzeb. Niestety, mimo pierwszych prób samorządów wojewódzkich, nie istnieje jeszcze scentralizowana polityka miejska, która miałaby wyznaczać kierunki rozwoju dzisiejszych miast w Polsce.

W drugim dniu Konferencji odbyły się dwie sesje naukowe, które zawierały łącznie 9 referatów. Poruszano zagadnienia obszarów rekreacyjnych, funkcji turystycznej i mieszkaniowej małych miast oraz przekształceń funkcji miejskich. Wyniki swoich badań zaprezentowali kolejno: dr Dominik Jan Domin, mgr Jacek Rudewicz, dr Jerzy Oleszek, mgr Piotr Gibas, dr Elżbieta Grzelak-Kostulska, mgr Agnieszka Ogrodowczyk, dr Elżbieta Litwińska, dr Bartosz Bartosiewicz i mgr inż. Joanna Bałach-Frankiewicz.

Na zakończenie, w trakcie dyskusji i podsumowania Konferencji, wysunięto kilka postulatów, nawiązujących do poruszanej wcześniej tematyki. Należy rozwijać wielostronne badania nad małymi miastami i prowadzić analizy statystyczne, jednocześnie dokonując ich weryfikacji w rzeczywistości, na konkretnych przykładach. Istnieje potrzeba opracowywania i realizowania programów rewitalizacji i zagospodarowania przestrzennego, przy współpracy zarówno Rządu, jak i lokalnych społeczności (także podmiotów gospodarczych). Niezbędne jest pozyskiwanie finansów z możliwie wielu źródeł, gdyż gminy zazwyczaj nie są w stanie same podołać wymaganym zmianom. Ponadto interesującą kwestią jest zbadanie dzisiejszych funkcji miejscowości i próba odpowiedzi na pytanie, z czego żyją dzisiejsze małe miasta i ich mieszkańcy.

Ogółem Konferencja zgromadziła 54 uczestników, przedstawicieli krajowych ośrodków naukowych oraz samorządów lokalnych i regionalnych. Łącznie wygłoszono 26 referatów. Organizatorzy Konferencji obserwują rosnące z roku na rok zainteresowanie tematyką małych miast, co przekłada się na wzrastającą liczbę uczestników i nadsyłanych artykułów.

Niewielkie niedociągnięcia organizacyjne nie wpłynęły na ogólną, pozytywną ocenę Konferencji, ze strony zarówno organizatorów, jak i uczestników. Spotkanie w Katowicach pozwoliło nie tylko na zaprezentowanie wyników konkretnych badań, ale też na wymianę opinii, poglądów i pomysłów specjalistów zajmujących się małymi miastami. Co szczególnie istotne, zwrócono uwagę na palące problemy, z jakimi dziś borykają się małe miejscowości, samorządy lokalne oraz badacze.

Kolejna, VII Konferencja na temat małych miast odbędzie się w Łodzi, w dniach 5–6 listopada 2009 r.

Lukasz Musiaka

Instytut Geografii Miast i Turyzmu, Uniwersytet Łódzki, Łódź

**12 Międzynarodowa konferencja lotnicza pt.
„Zmiana kursu – nowe wyzwania dla opłacalności finansowej
i stabilności ekonomicznej przedsiębiorstw lotniczych”**

Hamburg, 11–13 II 2009 r.

W dniach 11–13 lutego 2009 r. odbyła się kolejna konferencja lotnicza organizowana przez zarząd lotniska w Hamburgu oraz Uniwersytet Nauk Stosowanych w Bremie. Tegoroczne spotkanie było już dwunaste – tym razem poświęcone aktualnym problemom branży lotniczej związanym z funkcjonowaniem przedsiębiorstw lotniczych w czasie kryzysu i spowolnienia wzrostu gospodarczego. Podobnie jak w poprzednich latach, w konferencji uczestniczyli zarówno przedstawiciele nauki z ośrodków uniwersyteckich specjalizujących się w zagadnieniach lotniczych, jak i praktycy z branży lotniczej. Wśród reprezentowanych uczelni znalazły się m.in. Cranfield University z Wielkiej Brytanii, University of British Columbia z Kanady, George Mason University z USA, Hebrew University z Jerozolimy i University of Auckland z Nowej Zelandii. Sporą grupę stanowili także studenci i doktoranci, głównie z uczelni niemieckich. Łącznie przybyło ponad 200 uczestników z 20 państw.

Spotkanie rozpoczęło oficjalne powitanie gości przez dyrektora zarządzającego lotniska w Hamburgu – Michaela Eggenschwilera oraz Alexa Gedaschko – ministra gospodarki i pracy wolnego hanzeatyckiego miasta Hamburga, który podkreślił szczególne znaczenie branży lotniczej dla gospodarki miasta. W Hamburgu oprócz międzynarodowego portu lotniczego zlokalizowana jest jedna z fabryk Airbusa, swoją siedzibę ma Lufthansa Cargo, a liczne szkoły wyższe kształcą studentów na kierunkach związanych z lotnictwem.

Konferencja została podzielona na 7 sesji tematycznych, w formie dyskusji panelowych, poprzedzonych trzema lub czterema referatami wprowadzającymi. Sesję zatytułowaną „Aktualne wyzwania dla branży lotniczej w trudnej sytuacji” prowadził dr Michael Trethewey, a prezentacje wprowadzające do dyskusji przedstawili dr Kenneth Button (George Mason University, USA), dr Peter Morell (Cranfield University, UK) i James Halstead (Aviation Economics, UK). Z ich referatów wynikało, że obecny kryzys gospodarczy może mieć większe konsekwencje dla branży lotniczej niż wydarzenia 11 września 2001 r. i z pewnością w najbliższym czasie nastąpi konsolidacja rynku przedsiębiorstw lotniczych. Jednak branża lotnicza powinna nie tylko myśleć o aktualnych oszczędnościach i redukcji kosztów działalności, ale już teraz przygotowywać się do dalszego rozwoju po zakończeniu kryzysu. Zarówno linie jak i porty lotnicze muszą mieć długoterminowe plany rozwoju.

Druga sesja, której przewodniczył Gerry Bruno z InterVistas Consulting z Kanady, dotyczyła długoterminowych wyzwań w celu osiągnięcia stabilności finansowej przedsiębiorstw lotniczych. W tej sesji referaty zaprezentowali Martin Dresner (Robert H. Smith School of Business, USA), Anming Zhang (University of British Columbia) i w imieniu Petera Forsytha (Monash University, Australia) – David Gillen. W tym panelu zwracano uwagę na różne aspekty stabilności i zrównoważonego rozwoju, czyli – oprócz finansowego i gospodarczego – aspekt środowiskowy, w tym zużycie energii i zasobów. Anming Zhang omówił procesy deregulacji i regionalnej liberalizacji rynku

azjatyckiego oraz wskazał na różnice pomiędzy rynkiem przewoźników niskokosztowych w Stanach Zjednoczonych i Europie a rynkiem azjatyckim.

W trzeciej sesji, prowadzonej przez Clausa-Dietera Wehra, reprezentującego lotnisko w Hamburgu pokazano, jak kryzys może wpłynąć na branżę lotniczą, na zmianę sieci połączeń, zmniejszenie ruchu w niektórych hubach czy zmianę hierarchii niektórych portów lotniczych. Jako przykład już widocznych zmian podano zmniejszenie roli Amsterdamu jako hubu i zmniejszenie znaczenia lotniska Malpensa po zmianie przez Alitalia miejsca swojej głównej bazy. Również konsolidacja zachodząca na rynku amerykańskim doprowadzi prawdopodobnie do znaczących zmian w sieci połączeń na tym rynku. Zastanawiano się również, czy będą zachodziły zmiany w modelu działania firm przewozowych. Mike Rutter, członek zarządu Flybe zaprezentował swoją firmę jako przykład przewoźnika regionalnego o nowym modelu działania, któremu udało się odnieść znaczący sukces na silnie konkurencyjnym rynku brytyjskim.

Ostatnia sesja pierwszego dnia konferencji dotyczyła portów lotniczych, ich konkurencyjności i strategii. Dr Hans-Martin Niemeier z Uniwersytetu Nauk Stosowanych w Bremie pokazał, że w przypadku portów lotniczych również dochodzi do konsolidacji, aliansów i współpracy na różnych płaszczyznach. W warunkach niestabilnego popytu niezwykle istotne jest takie zaprojektowanie infrastruktury lotniczej, w tym terminali lotniczych, aby możliwe było ich wykorzystanie zgodne z aktualnym zapotrzebowaniem. Alan Thompson z Portland Design zwrócił uwagę, że nowa architektura terminali lotniczych powinna uwzględniać zmieniające się potrzeby podróży. Dr Nicole Adler z Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie na podstawie analizy porównawczej 134 portów lotniczych z różnych państw Ameryki Północnej, Europy, Azji i Australii pokazała, że porty z dominującą państwową formą własności są mniej efektywne i osiągają mniejsze przychody niż porty z większościowym udziałem kapitału prywatnego.

Drugi dzień konferencji rozpoczął wykład dr. Davida Gillena z University of British Columbia (Kanada), nt. form własności portów lotniczych oraz regulacji dotyczących działalności lotnisk, dedykowany pamięci Martina Kunza. Kolejną sesję zatytułowaną „Północny Atlantyk i problemy konkurencji” prowadził dr Keith Mason z Cranfield University. Przedstawione w tej sesji referaty (T. Hazlendine, K. Hüscherlath, M. Franke) prezentowały próby dostosowania się tradycyjnych przewoźników do zmieniającej się sytuacji rynkowej i konkurowania z przewoźnikami niskokosztowymi (studium przypadku linii Air New Zeland i Air Canada), porozumienia typu „Open Sky” na Atlantyku i tworzenia aliansów w świetle prawa antytrustowego. Prezentacja dr. Markusa Franke i Oliviera Wymana zawierała przyszłe scenariusze sieci połączeń na północnym Atlantyku w związku z polityką „otwartego nieba”.

Ostatnia sesja „Wymiana floty wąskokadłubowej”, w której prezentacje wprowadzające przedstawili dr Joachim Szodruich (DLR Niemcy), Wolfgang Kurth z linii lotniczych Air Berlin oraz August Wilhelm Henningsen z Lufthansa Technik, dotyczyła konieczności zmian technicznych w posiadanych i nowych maszynach linii lotniczych. Zarówno w prezentacjach, jak i w dyskusji podkreślano fakt, że w przypadku podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska, redukcji zanieczyszczeń i hałasu, koszty tych działań powinny obciążać nie tylko linie lotnicze.

Dwunasta konferencja lotnicza w Hamburgu została bardzo dobrze przygotowana pod kątem merytorycznym i organizacyjnym, a burzliwe dyskusje w każdej sesji panelowej mogą świadczyć, że podjęta tematyka dotycząca aktualnych problemów branży lotniczej była bardzo interesująca zarówno dla uczestników konferencji związanych ze światem nauki, jak i dla licznie przybyłych praktyków.

Edyta Pijet-Migoń
Wyższa Szkoła Bankowa, Wrocław

